

Төрөөн чуртка улам хөй сүт продуктуларны берээл!

Эштер малчыннар! Хакасия-биле чарышна бирги чер дээш демиселди кошнатпаалы

Областың районнарында инек бүрүзүндөн сүт саалдазы

ОБЛАСТЫҢ КОЛХОЗТАРЫНЫҢ МУРНАКЧЫ СААНЧЫЛАРЫ

Областың колхозтарының инек бүрүзүндөн сүт саалдазы

Районнар	1957 ч. январь 1-ге чедир саткан сүт (кг-биле)	1956 ч. январь 1-де турган сүт (кг-биле)
Бий-Хем	188	167,2
Току	120,8	86,0
Каа-Хем	99,6	96,4
Танды	90,3	89,8
Улут-Хем	87,4	99,0
Кызыл	77,9	80,8
Өвүр	75,1	60,3
Чөөн-Хемчик	68,3	72,7
Эрзин	67,9	38,2
Сүт-Хал	56,9	44,7
Барыш-Хемчик	51,8	47,0
Бай-Тайга	43,2	27,5
Чаа-Хал	39,4	42,5
Тес-Хем	24,3	38,4

Саанчыларның инициалы болгаш фамилиялары	Район-нар	Колхозтар	1957 ч. январь 1-ге чедир инек бүрүзүндөн саткан сүт (кг-биле)
У. И. Садакова	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	493
Д. Р. Завьялова	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	482
А. Д. Дюбина	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	411
Л. Дастык	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	401
З. Фролова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	374
Н. И. Шаламова	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	358
К. Боброва	Танды	«Революцияның чалбыжы»	355
М. Шумова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	351
А. Тарымаза	Танды	«Революцияның чалбыжы»	348
О. Билчирмаа	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	338
Е. С. Норвина	Танды	«Революцияның чалбыжы»	335
М. Березикова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	333
Шедова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	317
Маады Зрембу	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	311
А. Решетова	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	291
Сергей	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	291
А. Барына	Току	«Совет Тыва»	285
Н. Бунина	Танды	«Революцияның чалбыжы»	283
Е. И. Варламова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	282
Ямсаа	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	281
З. Князева	Каа-Хем	«Тилелге»	274
Т. Кыргыс	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	264
Санчы Ней-кыс	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	260
Чадаш Светлана	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	256
Г. Пахомова	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	255
Тюлюш Мая	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	255
А. Ч. Багай-оол	Каа-Хем	«Тилелге»	255
Е. Якунина	Каа-Хем	«Тилелге»	255
И. Толмачева	Каа-Хем	«Тилелге»	253
З. Толбаева	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	248
Н. Попова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	248
Хайыра Тумат	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	245
А. Г. Новоселова	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	244
Т. Быстрова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	238
П. С. Болеева	Бий-Хем	«Искра»	237
Е. Варламова	Танды	«Революцияның чалбыжы»	237
Гулолова	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	234
Е. Казанцева	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	233
К. С. Сухарикова	Бий-Хем	«Тилелге»	230
О. А. Чимбия	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	227
Ш. Сундуй	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	218
Н. Хожунмай	Току	«Май 1-зи»	216
М. Биче-урут	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	216
Ильенко	Бий-Хем	«Искра»	216
Силикина	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	215
Н. С. Ханжыт	Сүт-Хал	«Кызыл тараачын»	215
Уйунок-кыс	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	214
Нормуза	Кызыл	«Х Улут Хурал»	214
Кыргыс Лида	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	212
А. Т. Самарина	Каа-Хем	«Тилелге»	209
Е. К. Бочкарева	Танды	«Кызыл тараачын»	208
Безматерных	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	207
Тюлюш Анай	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	207
Тюлюш Чалуу	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	207
Старикова	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	205
Т. Хроменко	Танды	«Кызыл тараачын»	203
Н. Норунмай	Току	«Май 1-зи»	201
Ильенко	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	201
М. Хлебникова	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	200
Соколова	Танды	«Кызыл тараачын»	199
Ан-оол	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	199
Додун	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	198
Докун	Току	«Совет Тыва»	197
М. Теплых	Бий-Хем	«Тилелге»	197
Чанчымаа	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	197
Адыл Хован	Тес-Хем	«Кызыл тараачын»	196
П. Лузина	Танды	«Кызыл тараачын»	196
В. Луконина	Бий-Хем	«Искра»	195
Бурбуза Салчан	Кызыл	«Совет Тыва»	194
Х. Уванзай	Тес-Хем	«Кызыл тараачын»	194
Горохова	Каа-Хем	«Тилелге»	194
А. А. Яковлева	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	194
А. А. Глушкова	Бий-Хем	«Тилелге»	193
Арбак Чечен	Танды	«Кызыл тараачын»	191
Сарыбай	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	190
Байкара Спыйкай	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	187
З. Рыженкова	Танды	«Кызыл тараачын»	185
А. С. Клепикова	Танды	«Кызыл тараачын»	184
Шуурова	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	182
Е. Килина	Улут-Хем	«Кызыл тараачын»	182
Мышкар Оюу	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	181
К. П. Кондратова	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	181
О. Н. Чолдак	Сүт-Хал	«Кызыл тараачын»	180
Зелеской Байыр	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	180
В. Кыргыс	Кызыл	«Х Улут Хурал»	180
Дамба Эренчин	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	179
Севзон Маады	Бий-Хем	«Кызыл тараачын»	178
О. М. Попова	Бий-Хем	«Искра»	178
В. Сребренникова	Каа-Хем	«Кызыл тараачын»	178
О. Д. Даш	Сүт-Хал	«Кызыл тараачын»	177
Сандымаа	Эрзин	«Кызыл тараачын»	175

Колхозтар	Районнар	1957 ч. январь 1-ге чедир саткан сүт (кг-биле)	1956 ч. январь 1-де турган сүт (кг-биле)	1956 чылга деңгээлге 1957 чылда саткан сүт-түн хуузу
«Кызыл тараачын»	Бий-Хем	264	155	170,5
«Революцияның чалбыжы»	Танды	249	190	131,0
«Кызыл тараачын»	Улут-Хем	191	205	93,1
«Тилелге»	Бий-Хем	183	185	90,8
«Кызыл тараачын»	Бий-Хем	179	185	96,4
«Искра»	Бий-Хем	168	199	84,3
«Октябрь 14 чылы»	Каа-Хем	158	145	109,0
«Молотов аттыг»	Каа-Хем	154	135	114,0
«Тилелге»	Каа-Хем	135	98	137,7
«Кызыл тараачын»	Бий-Хем	130	132	98,4
«Кызыл тараачын»	Бий-Хем	126	96	131,2
«Кызыл тараачын»	Бий-Хем	125	161	77,6
«Кызыл тараачын»	Бий-Хем	125	125	100,0
«Чая орук»	Эрзин	123	35	354,0
«Май 1-зи»	Току	122	73	167,1
«Совет Тыва»	Току	114	91	125,2
«Октябрь 30 чылы»	Каа-Хем	114	136	83,8
«Х Улут Хурал»	Кызыл	114	109	104,4
«Искра»	Чөөн-Хемчик	112	118	94,7
«Молотов аттыг»	Улут-Хем	112	117	95,7
«ТАРН XII съездин»	Кызыл	103	104	99,5
«Совет Тываның 5 чылы»	Өвүр	102	75	134,7
«Совет Тыва»	Кызыл	98	85	114,9
«Калинин аттыг»	Танды	93	121	77,0
«Жданов аттыг»	Танды	92	83	110,8
«Жданов аттыг»	Чөөн-Хемчик	92	90	101,9
«Ленинчи орук»	Каа-Хем	89	84	105,9
«Ворошилов аттыг»	Каа-Хем	88	105	83,8
«Коммунистиче орук»	Чөөн-Хемчик	85	116	73,2
«Кызыл партизан»	Танды	85	82	103,6
«Киров аттыг»	Улут-Хем	85	66	128,3
«Комсомол 30 чылы»	Барыш-Хемчик	80	76	105,0
«Калинин аттыг»	Чөөн-Хемчик	80	39	205,9
«Тилелге»	Чаа-Хал	80	—	—
«Кызыл тараачын»	Өвүр	79	61	127,8
«СЭП Х съездин»	Кызыл	75	112	66,9
«Коммунистиче орук»	Өвүр	75	60	123,0
«Совет Тываның 5 чылы»	Барыш-Хемчик	73	55	134,0
«СЭП XIX съездин»	Улут-Хем	72	72	100,0
«Сталин аттыг»	Чөөн-Хемчик	71	79	90,0
«Сталин аттыг»	Сүт-Хал	71	40	177,3
«Сталинчи орук»	Сүт-Хал	69	57	121,0
«Жданов аттыг»	Улут-Хем	69	72	94,7
«Ленин аттыг»	Улут-Хем	68	86	79,6
«Буденный аттыг»	Танды	67	68	97,0
«Молотов аттыг»	Бай-Тайга	66	26	253,0
«Баян-Хем»	Кызыл	65	39	168,3
«Кызыл тараачын»	Чөөн-Хемчик	65	77	84,4
«Ленин аттыг»	Танды	62	47	132,0
«Октябрь 30 чылы»	Чөөн-Хемчик	59	46	127,6
«Торгалыг»	Өвүр	58	57	100,8
«Тилелге»	Кызыл	58	51	112,6
«Большевик»	Чөөн-Хемчик	56	70	79,7
«Большевик»	Барыш-Хемчик	55	51	108,5

Областың совхозтарында инек бүрүзүндөн сүт саалдазы

Совхозтар	1956 ч. октябрь 1-ден 1957 ч. январь 1-ге чедир саткан сүт (кг-биле)	Декабрьда саткан сүт (кг-биле)
«Зелес»	524	227
«Өвүр»	318	93
«УТБА 25 чылы»	236	55
«Мезгей»	225	62
«Барлык»	104	14,5

Нинти совхозтар таразы-биле инек бүрүзүндөн сүт саалдазы 284 кг, оон нинтиде декабрьда 80 кг болган.

Областың совхозтарының мурнакчы саанчыларының инек бүрүзүндөн саткан сүтү

Саанчыларның фамилиялары	Совхоз-тар	1956 ч. октябрь 1-ден 1957 ч. январь 1-ге чедир саткан сүт (кг-биле)
Белова	«Зелес»	630
В. Часина	«Зелес»	606
Донган Суван	«Зелес»	570
Нефедова Нина	«Зелес»	483
Онон Клара	«Зелес»	460
Янова	«Зелес»	455
Нару Мила	«Мезгей»	351
М. П. Анонова	«Өвүр»	350
О. Мигачева	«Өвүр»	332
Е. Петренчук	«Өвүр»	315
А. Нозлова	«Мезгей»	295
Жман	«Өвүр»	290
А. Нандан	«УТБА 25 чылы»	268
О. Нормунза	«УТБА 25 чылы»	266
Попова	«Өвүр»	261
Измистьева	«УТБА 25 чылы»	253
А. Тамбжык	«УТБА 25 чылы»	249
Сат Адама	«УТБА 25 чылы»	236

Көдээ ажил-агыйнын дуржулга станциязының саанчыларының инек бүрүзүндөн сүт саалдазы

Саанчыларның фамилиялары	1956 ч. октябрь 1-ден 1957 ч. январь 1-ге чедир саткан сүт (кг-биле)
Монгуш Юва	437
Ондар Маш	435
Н. Чачы	392
Ондар Танды	372
Тукур	332
Биче-Сарыг	285
М. Анай-оол	280
Дарымза	258

Станция инек бүрүзүндөн сүт саалдазы 430 кг сүтү саан алган.

Областың колхозтарының мурнакчы фермалары

Фермалар	Колхозтар	Районнар	1957 ч. январь 1-ге чедир инек бүрүзүндөн саткан сүт (кг-биле)
Туран «Кызыл тараачын»	Бий-Хем		388
Билегит «Кызыл тараачын»	Бий-Хем		335
Марафонка «Революцияның чалбыжы»	Танды		321
Халыч Бочетов аттыг	Бий-Хем		250
Теп «Тилелге»	Каа-Хем		245
Сөөк «Тилелге»	Бий-Хем		224
Бирги СБФ «Кызыл тараачын»	Улут-Хем		213
Теп Молотов аттыг	Каа-Хем		210
Могой «Искра»	Бий-Хем		188
Балгазын «Революцияның чалбыжы»	Танды		179
Тарлаг Ленин аттыг	Бий-Хем		170
Ийги СБФ «Кызыл тараачын»	Улут-Хем		163
Халыч Калинин аттыг	Танды		150
Эрзи ферма «Искра»	Бий-Хем		143
Оттук-Даш «Х Улут Хурал»	Кызыл		137
Малиновка Ленин аттыг	Бий-Хем		128
Сайгара «Кызыл тараачын»	Бий-Хем		125
Ооргалыг Калинин аттыг	Танды		123
Теп Жданов аттыг	Танды		122
Теп «Кызыл партизан»	Танды		122
Теп Сталин аттыг	Танды		120
Бирги СБФ «ТАРН XII съездин»	Кызыл		118
Бирги СБФ Ленин аттыг	Улут-Хем		114
Хут «Кызыл партизан»	Бий-Хем		113
Хорай «Кызыл партизан»	Танды		110
Азот Бочетов аттыг	Бий-Хем		102

Бий-Хем районун «Кызыл тараачын» колхозунун саанчысы У. Садакова.

Каа-Хем районун Молотов аттыг колхозунун саанчысы О. Чимбия.

Улут-Хем районда «УТБА-ның 25 чылы» колхозунун саанчысы А. Нандан.

Улут-Хем районун «Кызыл тараачын» колхозунун саанчысы Г. Пахомова.

Танды районда «Мезгей» колхозунун саанчысы М. Нару.

Чадананан көдээ ажил-агыйнын дуржулга станциязының саанчысы М. Юва.

Садыг ажылдакчыларынын сорулгазы

СЭБП-нин XX съездин совет садыгнын азынын улам кыйааи экижидеринин делегеттер сорулгазын айткан. Ол сорулгазын чедикшиинин боттандыр база хуучулар хуурамын шийтирлерин күүсеп дөс Тес-Хем району алаан ажылдарын чоруткан. Районо 1956 чылда бараан саарылгазынын планын ийитил-биле 110,2 хуу, дөртү кыраталда бараан саарылгазынын планын 112,5 хуу, оон ийитиле ийитилген чедикшилер 160 хуу күүсеп.

Районун садыг ажылдакчыларында боттарынын ошанган ажылдарында кызымхай ажылдакчылар эштер хей. Чыжа, МТС-те холушак барааннар мага-аппааи өргөлдөш эш Машотова IV кыраталдын планын 107 хуу күүсеп. Бараан саарылгазынын планын ол ай санында доттаамал күүсеп, садыг алыкчы-иитилген чедикшилер эш хандырып турар.

0. Шыназ магазынын өргөлдөш эш Таважан, Чыргалады магазынын өргөлдөш эш Артына, район төвүндө ажылдай магазынын өргөлдөш эш Федорова олар эш ажылдакчылар.

Районун белектер контролары (директору эш Шапков) база багай эвес ажылдакчылар. Контро белектер планын өрткөн чыгыш күүсеп. Оон ийитиле дөс садыг алыкчынын планын 131,6 хуу, эш — 108, сүтү — 178,5, ашугу — 105,4 хуу күүсеп. Районо 9 тоина чыжыраа садыг алыр планын тургаш 38 тоина 758 килограммы садыг алган. Белектер планын күүсептерин районун Кымы-Чыраа, Берт-Дог кыла Советтери эш кыраа, көрдүнгөн планнарын ашар күүсептер.

Ийитилген чедикшилер черлеринин ажыл-сөөлү үдө экижес. Ошолуага белектер турар черлерин ашорттинал күүсеп, оон шынары экижес. 1956 чылдын баштайгы кварталында ийитилген чедикшилер планнарын күүсеп.

пейи турган. А дөртү кварталда планын 160 хуу күүсеп. Ол база районо баштаар черинин чонун негедерин хандыраа талашы-биле чогутуу организастыг кемчелерин ап чорутканын түнелди болур.

Ошолуага ашылдар шагын уздыр база чонун үзүткө чок хандыраа-биле районо өрткөн чыгыш база бир чаа столовааны ажылдакчылар. Районун боттандыргылар—даараны, дарганнаар пестер планнарын ашар күүсептер.

Моод-биле кады районун ажылдакчылар улуг чептер бар. Ылашты районун кыраа-биле ажылдакчылар күш-ажылды организасташканын ам-даа куу денелде. Район төвүндө чамдык эш-чөм магалыны ажылдакчылар чогутуу хуучулары барымаалаас, шунтуу хартыа хааптар азы ошалап ажылдар чорутар бар.

Колхозчуларга, ылангыра мрак туртуп турар малчыларга бараанын чедирин салгыларын районо ам-даа организастайы, бо талашы-биле хуучулар төлөлдөшчелерин хуурамын шийтирлерин боттандырып эгелевен.

Садыг чедикшилерин ажылдын экижидер, оларын ажылдакчылар практиктиг дуузын көртүрү база чонун калбаа-херегал барымаалаас негедерин хандыраа талашы-биле эш Курякованын адына хуучулар төлөлдөшчелерин хуурамын улуг шунтуулар болузаан, ылашты-даа ол оон чогутуу түнелди үндүрөөн.

Аш-чөм болуш үлөтүрү барааннарында чонун негедерин чөп хандыраа болуш совет садыгнын културалын улам белектер база ам болур чер-чө Советтеринге солгулдарга чедикшилерин хуучулар дөс садыг ажылдакчыларын ошутууна социалтиг чарыкты калбартыр, бер чептерин кыска хуусаада ууттаары садыг ажылдакчыларын чугула сорулгазы.

З. САГААЧЫ,

«Шынын» корреспонденти.

Баа-Хем районда «Тилеке» колхозун малчыларынын аразында хойжу Салчак Унушпан улуг хүндүктөлүп болуп турар. Ол элден каш чылдын дүргүзүндө ирттер кадарын, бедик көргүзүлгөни чедип ап турар. Эрткен чылын ол 400 баш ирттерин бүртүндө 2300 грамм дүтү кыгып алган.

Чурууга: мурнакчы хойжу Салчак Унушпан.

Фото Н. Павловскихтин.

Фермаларда

Эрөн районун «Коммунистиче ош» колхозунун А.Талыа сүт-бараан ферма-сында дүтү калбарып турар.

Фермада ирек, бязаа кылаарын, сүт ашылдып кылаар болуш малчылар чурт-таар бажындарын туткан.

Ферманын ажылдакчыларын културал-массалыг ажыл-биле хандыраа сорулга-биле колхоз баштаар чери чаа бажын туткан кызыл бүлүп ашылган. Ийде радиоприемник, патефон болуш эске-даа ойнаар чогуттар бар. Оон ангыда солуннарын болуш журналдарын чыгышы, яны-бүрт номнарын салып алган.

Колхозта партия организасташканын агитаторларын ферманын ажылдакчыларында яны-бүрт темаларга беседаларын, солун номулгаларын кылып турарлар. Агитаторлар ийитилген чер-чө Советтеринге солгулдарга холбаштыр чорутар ажылдын партия организасташканын чогалын кылаан, агитаторлар план бугаар ажылдап турар.

Сагаан-Толгайга сүт-бараан ферма-сында кызыл бүлүп турар дугайында колхоз баштаар чери шийтир үндүрөн. Колхоз-тун дүтүг бригадалы белектер ажылдын чоруда берген.

С. БАНЧЫН.

Ажыл абтарыкче кичээнгөй салыр

Сүт-Хал районун Жданов аттыг колхозунун баштаар чери ажыл абтарыкче ажаалгазынче салып салбайн турар.

Ажыл абтарыкче тургузар кылаанын сеп-тебенин хуучуна, ам алаа абтар тургузар арга чок.

Колхозтун ажыл кылаар абтарыкче күжү арган, оорга-мойну дежи. Ажыл абтарыкче байлалы шак мындыг турунда чыгыш мал ферманын өргөлдөшчелер Анай-оол, колхоз даргазы Кюрю олар абтарыкче ажаалга-чедикшилер экижидер талашы-биле кемчелер албайн турар. Колхозтун 2 сарват сипегин мал чил баан, оон түнелдинде ажыл абтарыкче норма-биле сипен бердиинейн турар.

Ажыл абтарыкче дуржулгалыг колхозчуларга ажаалга, кичи-ле болганга ажаалды чорук чыгыш мал ферманын өргөлдөшчелер Анай-оол сөөлү үдө аш ажаалгазын дуржулгалыг колхозчуларын болуш туралы-биле халап калган. Колхозтун ажыл абтарыкче ажаалгазында бо хире чептеринин көрүп тура-ла партия эге организасташканын секретары Коппааназ алаа база-ла эшкешип турар.

Аш колхозтун ажыл-агыйында, эш ылангыш тулуга хову ажылдакчы, мал чедикши сөөртүргө улуг күш болуп турар. Мычанга ажыл абтарыкче ажаалгазын күшкөлдөргө, оларын кам-ныг эшкешип чутуза.

М. КӨН-ООЛ

Кышкы одарларда

Бай-Тайга районун Молотов аттыг колхозтун малчыларын 15 муш ашыл баш малды 48 кышталарга ажаал, кышкы одарлар-биле эш хандырып турар. Кышталарга малчылар 36 чурт-талга бажындары-биле хандырылган.

Ам бо үдө малдын ийити туруш байдалында бажыраа чүчө чок. Хойжу Доржу 360 баш хонн эш олардын, чыгыш калалар-биле хандырып турар, ол бодуну күжү-биле 26 тоина сипегин күжү белеккен. Комсомолчу Аш, малчылар Сүткер, Ушун олар боттарында хандырылган малчыларын ажаалгазын улам-ча күшкөлдөргө. Олар малды ху-кым ашар, оон чаш төлүн медик өстүрер, хой бүртүндө 2 кг дүтү кыгып ашар дөс хүндүктөлгөни алган.

С. АЛЫ.

Кыдат Улус Республиканын болгаш Польша Улус Республиканын чазактар төлээлеринин аразына чугаалажышкыннар дугайында кады кылган медегел

ВАРШАВА, январь 16. (СЭТА). Кыдат Улус Республиканын болгаш Польша Улус Республиканын чазактар төлээлеринин аразына чугаалажышкыннар дугайында кады кылган медегелге бөгүн Варшавага ат салган. Медегелде чугаалап турары болза:

Польша Улус Республиканын чазактар чазактын бугаар Кыдат Улус Республиканын Күрүне Чувелиннин Премьер Чжоу Эн-лай баштаан кыдат чазак төлээлерин найырады ала-чорутуу кылып, 1957 чылдын январь 11-ден эгелеш 16-га чедир Польшага чораз.

Ала-чорутуун үзүндө ийи чурттарын чазактар төлээлеринин аразына чугаалажышкыннар болган. Чугаалажышкын-нарга Польша талашында хирешкенер болза: Польшанын Каттышкан ажылчы парти-занын Топ Комитетинин Бирги секретары Владимир Гомулка, Күрүне Чувелиннин Даргазы Александр Заваский, Министрлер Чувелиннин Даргазы Юзеф Пранкевич, Даштыкы херектер министрин Адам Раша-ский, Польшанын Каттышкан ажылчы партизанын Топ Комитетинин Политбюро кежигүнери Эдвард Охоб болган Роман Забровский, Даштыкы херектер министринин ораакчысы Маршан Навоховский, Польша Улус Республиканын Кыдат Улус Республиканын олаа болган бүртү өргөлг ашын Станислав Карыла.

Чугаалажышкыннарга кыдат талашы Күрүне Чувелиннин Премьер болган Даштыкы херектер министрин Чжоу Эн-лай, Премьерин ораакчысы Хэ Луи, Даштыкы херектер министринин ораакчы-сы Ван Пин-ся, Кыдат Улус Республиканын Польшага олаа болган бүртү өргөлг ашын Ван Бин-нань кирешкен.

Чугаалажышкыннар найырады бол-ган чуреттин ханымдан байдалга бол-гаш кайы-кайымын баштарында база акы-дунм бир ап сепкилди бугузуна эрткен. Кыдат Улус Республиканын болгаш Польша Улус Республиканын аразында харыл-заарын улам кыйааи хөгжүдөшчө бол-гаш бажындаарын, социалдык лагерини бүтү чурттарын эш-сепкил кат-тыштырылган бажындаарын ашты-рылгаларын талашы-биле, а ол ышкан дегелин амгы байдалын эске-даа ашты-рылгаларын талашы-биле санал-ооналарын чугаалажышкыннар үзүндө калбаа-биле солуккан.

Ийи талашы чугаалажышкыннара дараазындагы аштырылган талашы-биле долу чөпшө-режигени чедип алган:

I.

Дешилгетте, социалтигме болган тай-бынга эжонешкес империалисттиг агрес-си күштеринин ашыл-чорутулгалында та-жырылганын шийтирлери ошун шавым-кынынын ашындыра дегелг байдалында 1956 чылдын сөөлү айларында турган дүштүктүг чорук чогутуу черге чамы-рылган дээрин ийи төлөөлөр демдеген турар. Ийи талашы, империалисттиг бө-дүктөр дегелин дүштүктүг байдалын үндүлдөргө социалтигме, Азияда болган Африкадагы улустарын национал-хосталгалыг шимчешканын ба-лар дөс орадажышкыннарында ошала-байн турар, социалтиг чурттарын чар-мылдарында болган ол чурттарга ийи-тиг харылзаарын бажындаарынча ула-ган күженишкенинде база ошала-байн турар. Шериг боттарынын поли-тиказына уураанышканын Барын Евро-панын элден хей чурттарында өртү тура-да, барын талашы күрүндө НАТО-ну киржикчилер чурттарын Германияны Федеративтик Республиканын киржиктир атомуг чепсек-биле чепсекер деп ший-тирлери үндүргөн, Барын Германияны маришализминин алаан негизги күштери күженишкенин ийишкенин турар, ол чорук ол көрөндөг агресси бугуш-шыл-паны база дугуш башталып турар-дыр.

Ийи талашы чугула Германия-биле ко-жа турар чурттарга болган немд улустун бодунга эвес, харын дегелин бүтү улус-чанында туруп турар элчин болган тө-лөөлөкчелеринин баштарында болган ажылдакчылар база тургалган.

Күр-нун чазак төлөөлөрүнүн алдары дөс хүндүлүг таанымалы тургускан турган болган Кыдат Улус Республи-канын болган Польша Улус Республиканын күрүне гимнастерин күүсептиген.

Микрофон мурунга чүчө чугаалаш, Польшанын болган Кыдаттыг чазак тө-лөөлөрүнүн аразында чугаалажышкын-нарын түнелдер социалтигме херөөн улам кыйааи бажындаарына хулаалар деп бүртүлдү Күр-нун Күрүне Чувелин Премьер Чжоу Эн-лай ийи-терген. Ушусчу Польшага беш хондуу деп Чжоу Эн-лай чугаалаш. Бис Варша-вага, Краковка, Чаа Гутага, Вроцлавка, Лодзька чоругуздывис. Бис Ушусчу Польшанын чаа социалтиг ашылдыр-чуртталганын көрдүс. Польшанын Кат-тышкан ажылчы партизанын хуучу-тулазы-биле Польша улустун чедип ал-ган кайгычаны улуг чедикшилерин көрдүс. Социалтиг тургустарын ошунга Польша улус чамдык бергелде-таважып турар-дыр. Польшанын Кат-тышкан ажылчы партизанын доттаары сирий каттышкан Польша улус ол бер-

тарында кыжанышкын болуп турар. Чоокчу Чөөн чүчкө Египетке удуу анги-француз-араалы агрессия бугу Чоокчу болган Ортаахы Чөөн чүчкө хамаарыштыр колонизаторжу болган империалисттиг күштеринин политиканын илерешкени болган. Египеттин талашында шийтир-лери ошун шавымкынын, араб улустар-нын эш-сепкил каттыштырган тургунун, а ол ышкан социалтиг чурттарын база тайбынга ылашкындыг кургунелерин болган улустарын талашында дөткөч-челерин түнелдинде агрессиян анги-фран-цуз планы бутурап дүшкөн. Амгы үдө Кат-тышкан Штаттар эжонешкес болган шер-ий кыжанышкынны аргасы-биле Англия-нын болган Францияны Чоокчу база Ор-таахы Чөөн чүчкө колонизаторжу тургун-нын элден алырын болган ол районун улустарын кулаанын алырын орадажып турар. Ийи талашы политиканы чугула ол эжонешкес улустун эрге-ажыктырына эвес, харын бүтү дегелин улустарын эрге-ажыктырына база уураанышканы болуп турар. Каттышкан Штаттар Барын Чөөн чүчкө база шериг боттарын тургустар-нын политиканын чорутуп турар, ол чорук ол районун улустарын национал-хос-талгалыг эрге-ажыктырына кыжанышкын болуп турар. Ол дөртө чедикче чок чорукка таважып мегечи ошун деп чүчөг ийи талашы медегел турар.

Бүтү дегелин улустары тайбынын өрткөн турар. Ол сорулгазы чедип аларды шериг боттары коллективтиг ашыл чок чорукту болган тайбынын системасы-биле солуктуган турар ушугу. Чепсек-денишкенинде болган дыйын белек-челеринин политиканы чепсекденишкени-нери дүжүргөндө болган массалыг улус-чанынын чепсек хоругдарынын айты-рылгаларын талашы-биле улустар аразынын дуржулгаларын политиканы-биле солуктуган турар ушугу. Сош улустун политиканы тайбын кожа-хел-бөз тургустарында база анги-ангы кургунелерин политиканы болган ийишкел тургу-зунуу ылааларында хамаан чөчкө, деп эргенг болган кайы-кайымында ашылгы боттунуу принциптерин даштын улус-тар аразында кады ажылдажышканын по-литиканы-биле солуктуган турар ушугу.

Чепсекденишкенинде дүжүр дугайында Совет Эмелдеринин 1956 чылдын но-ябрь 17-деги саналары чепсекденишкенин дүжүр дугайында айтырыгы шийтирлери чаз агарарын тургузу-турар деп санаан, ийи чурттар ол санал-дарын дөткөн турар. Атомуг болган өдөрлөртү чепсектиг шимелдерин хоруг-ларын ол улаанышканы баштайгы чу-гула бажы бооп болур.

Хей-хей чурттарын боттарынын улус-тар аразында харылзаарына шагала-дарын турар тайбын кожа-хелбөз тур-гуннын беш принциптерин дегелг ашылдыралыга чер болганга ажылдаары улус-тар аразында бугураа чорутуу өстүр-терин болган улустар аразынын харылза-арында дүштүктүг чорутууларын кожа-дырынга дигер бөр ийи.

Улустар аразынын дүштүктүг чорут-тарын чармылдарында, сош дыйнын сепкадырында болган дегелин маргы-лаалыг аштырылган чугаалажышкын-нарын аргасы-биле шийтирлери чөч ула-ганга кады-даа саналдарга болган инициатива ийи чурттар байыр чедирп турар.

II.

Социалтиг чурттар социалтиг тургу-зушкунун ийи ийишкени-биле каттыш-кан деп ийи чурттарын төлөөлөр меде-лел турар. Оларын аразында харылза-байдалдар прогрессары интернационал-изм принциптерин болган идеологиян база сорулгаларын ийишкенин чоруту-га дашын турар ушугу. Оон-биле кады хамаарышканы болган бот эргетиг чурттар болур социалтиг чурттарын аразында

харылзаалар бот эргетиг хүндүктөрүн, ийишкени херектери холгаарышканын, деп эргетиг болган кайы-кайымында ашылгы боттунуу принциптеринге дашын болур ушугу.

Ушугу садыг дугайында принциптер-ге үндөшкөн социалтиг чурттарын аразында харылзаа байдаларын эш-жонешкес болган бажындаарына холба-тыр ийи төлөөлөр чаагай сепкил ханым-кынын илергелер турар. Совет чазак-тын 1956 чылдын октябрь 30-деги Дек-ларациян, кыдат чазактын 1956 чыл-дын ноябрь 1-деги медегелге, а ол ыш-кан 1956 чылдын ноябрь 18-теги ка-ды кылган Польша-совет медегел соци-алтиг чурттарын аразында харылза-аларын улам кыйааи хөгжүдөшчө прин-ципалыг ужу-дузалыг деп олар медегел турар.

Социалтиг ийишкени идеяны Совет Социалтиг Республиканын Эмелде, Кыдат Улус Республиканын, Польша Улус Республиканын болган социалтиг эше-даа чурттарын каттыштырып турар. Маркс-изм-ленинизмдин кал принциптери анги-ангы чурттарын доткай байдаларын-га дүштүг ажылдакчылар ушугу деп ийи талашы медегел турар. Ленини-тин принциптерге үндөшкөн Польша соци-алтиг бажындаарын херөөн Польша Улус Республиканын күженишкенин Кыдат Улус Республика дөткөн турар.

Венгрияга болушкунура дугайында санал-ооналарын солуккан ийи чурттар-нын талашында болган Янош Кадар баштаан Венгрия Революст Ажылчы-Тараачын Ча-алты Кыдат Улус Республика болган Польша Улус Республика дөткөн турарын, ол чазактын программанын дөткөн тур-гун, Венгриянын ийишкени херектерин холгаарлар дөс империалисттиг күштерин кыдыл-даа орадажышкынында улус шийтирлери дөткөшчөп турарын, венг-ри улусту таважып улуг бергелери ашыл өрткөнгө мөөн солгаар-даа дуга-бөртүргөн дүжүр турарын медегел тур-лар. Эрткен үдөи алаалдарын ушугу-тарын болган амгы бергелери ашыл-ахтар, а ол ышкан социалтиг тургузу-гу бажындаары төлөөлөр, венг улус чедик-күштерин тынар дөртөгө төлөөлөр ха-ны бүртүрүн илергелер турар.

Польша Улус Республиканын болган Кыдат Улус Республиканын аразында социалтиг идеологиян ийишкенин чорутууга дашын найырадыг харылза-алар болган кайы-кайымын политиканы эрге-ажыктыры чедикшилер хөгжүтү-турар ийи чурттарын төлөөлөр сепкил ханымкыны-биле дөткөшчөп турар.

Польша Улус Республиканын Одер болган Нейссе таважып туруп турар барын талашы кызылдары Польшанын болган Германиянын аразында, тайбынын кызыл-дары, Европага ашыл чок чорутуу хан-дыралыга чер болганга ажылдаары улус-тар аразында бугураа чорутуу өстүр-терин болган улустар аразынын харылза-арында дүштүктүг чорутууларын кожа-дырынга дигер бөр ийи.

Ийи чурттарын бот эргетиг, дешкө-рүнүн бүтүн чорутуу болган ашыл чок чорутуу магалдары үдөи ийи чурттар-нын чазактары онзаал демдеген турар.

Польшанын болган Кыдаттыг аразында найырадыг харылзааларын, политиканы, эжонешкес болган културтуг кады ажылдажышкын хөгжүдөш ийи чурт-тарын бажындаарында болган бүтү дегел-гейге тайбынын камгаларында ийишкел чугула фактор болуп турар дээрине ийи чурттарын төлөөлөр ханы бүртүрелг. Акы-дунм Польша-совет харылзаалар мөөн солгаар-даа чедикшилер хөгжүтү-дөш ийи чурттар бугу күженишкенин салым салыр.

Медегелге Кыдат Улус Республиканын Күрүне Чувелиннин Премьер болган Даштыкы херектер министрин Чжоу Эн-лай биле Польша Улус Республиканын Министрлер Чувелиннин Даргазы Юзеф Пранкевич ат салганнар.

КУР-нун чазак төлөөлөрүнүн Варшавадан чорупканы

ВАРШАВА, январь 16. (СЭТА). КУР-нун Күрүне Чувелиннин Премьер болган Даштыкы херектер министрин Чжоу Эн-лай, Премьерин ораакчысы Мар-шал Хэ Луи, Даштыкы херектер минис-тринин ораакчысы Ван Пин-ся са-тастыг, Кыдат Улус Республиканын ча-зак төлөөлөр «ТУ-104» самолёт-биле Варшавадан Бузаштиже бөгүн чоруп-каннар.

Кыдат Улус Республиканын болган Польша Улус Республиканын күрүне-туктары-биле ийишкес турган Варшава аэропортуна КУР-нун чазак төлөөлөрүн ПУР-нун Министрлер Чувелиннин Дарга-зы Ю. Пранкевич, КУР-нун Күрүне Чувелиннин Даргазы А. Заваский, КУР-нун ТК-ынын Бирги секретары В. Гомулка, ПКАП-тын ТК-ынын По-литбюроунун кежигүнери, чазактыг болган Күрүне Чувелиннин кежигүне-ри, Польша Шеригин генералдары бол-ган офицерлар, Варшаванын бугура-гелеринин ажылчыларын төлөөлөр, Польша болган даштыкы корреспон-денттер үндөшөр.

Ушунерин аразында СССР-нин Польша элчин П. Б. Пономаренко, КУР-нун Польшага элчин Ван Бин-нань, Польша Улус Республиканын чазактын

чанында туруп турар элчин болган тө-лөөлөкчелеринин баштарында болган ажылдакчылар база тургалган.

КУР-нун чазак төлөөлөрүнүн алдары дөс хүндүлүг таанымалы тургускан турган болган Кыдат Улус Республи-канын болган Польша Улус Республиканын күрүне гимнастерин күүсептиген.

Микрофон мурунга чүчө чугаалаш, Польшанын болган Кыдаттыг чазак тө-лөөлөрүнүн аразында чугаалажышкын-нарын түнелдер социалтигме херөөн улам кыйааи бажындаарына хулаалар деп бүртүлдү КүР-нун Күрүне Чувелин Премьер Чжоу Эн-лай ийи-терген. Ушусчу Польшага беш хондуу деп Чжоу Эн-лай чугаалаш. Бис Варша-вага, Краковка, Чаа Гутага, Вроцлавка, Лодзька чоругуздывис. Бис Ушусчу Польшанын чаа социалтиг ашылдыр-чуртталганын көрдүс. Польшанын Кат-тышкан ажылчы партизанын хуучу-тулазы-биле Польша улустун чедип ал-ган кайгычаны улуг чедикшилерин көрдүс. Социалтиг тургустарын ошунга Польша улус чамдык бергелде-таважып турар-дыр. Польшанын Кат-тышкан ажылчы партизанын доттаары сирий каттышкан Польша улус ол бер-

гелерин ажыл тилееш, социалтиг тур-гузушкунун ошунга чаа-чаа чедик-шилерин чедип алырында бис бугураа-р бис.

Польша болган кыдат улустарын аразында бугураа эш-найыралыг ал-дары дөс, Совет Эмелде баштаан со-циалтиг чурттарын эш-сепкил катты-жышкынынын алдары дөс, тайбын-нын болган социалтигме херөөн алды-ры дөс Чжоу Эн-лай Вероол салган.

КУР-нун чазак төлөөлөрүнүн Польшага келгени болган Польша-кыдат чугаала-жышкыннар кыдат болган Польша улустарын найырадын бажындаарын-нын херөөн, социалтиг лагерини чурттарын чалгыс эвин бажындаары-нында хула болур деп, ПУР-нун Минис-тер Чувелиннин Даргазы Ю. Пранке-вич бодуну чугаалашга демдеген.

Польшанын Каттышкан ажылчы пар-тиясында болган улустун чалгыс эвин фронтуну эске-даа партизанын-нын мурунунд кыдат улуска, Кыдаттыг Коммунисттиг партиясында, КУР-нун Даргазы Мао Цзе-дунга ийи, чуреттин ханымдан байырады Ю. Пранкевич дамчыткан.

Маленков аттыг колхозта

Алдыгы беш чылдын баштайгы 1956 чылда Маленков аттыг колхоз чаагай дүштүг өстүрүп, ажаан алган. Ажыл-нын дуржулгалын бажындаарында, бо чылын хову ажылдакчы оон-даа бедик көргүзүлгө болууга белектерини организастыг чорутуп турар.

